

AJUNTAMENT DE LES BORGES DEL CAMP

XIV Premi Literari Sant Jordi 2003

PREMI NARRACIÓ

Petjades

d'Agustí Masip Vidal

PETJADES...

I

Agosarat em diran si omplo de papers pensaments ja dits, més sí diré; passaran els dies, els anys, tot restarà en l'oblit, àdhuc jo mateix, més les paraules que ara escric restaran ací per sempre.

M'explicaren històries impossibles, aventures inversemblants, i tanmateix no vaig dir res, vaig escoltar amb serenor totes les mentides que els homes s'inventen per a ser ells, una gran mentida.

Vaig arribar a creure'm que era el centre del món, perdoneu-me, sempre demana perdó l'ingenu; però amb el temps vaig reaprendre que efectivament, infant innocent, sempre he estat el centre del meu món.

Hi ha una paràbola que diu: "Tu ets un gra de sorra en la immensa platja i tanmateix de petits grans de sorra està feta." Per a boles estem! Els grans de sorra estan junts, es necessiten l'un a l'altre per poder guardar l'equilibri necessari per a sobreviure; en canvi tu, ni ets gra, ni et sents platja; tu ets una roca trencada en mil bocins amb el desig inconfessable d'esdevenir altre cop roca poderosa.

II

El reflex de l'ànima és la cara; del treball, les ferides a les mans. Tot té un mirall on emmirallar-se, tot té un lloc on col·locar-se, però vaig mirar la cara i no vaig veure cap reflex, tal vegada l'ànima no es reflexa, tal vegada l'ànima és cara.

Ara em faria jo. Seria un home nou per a un món vell, fet de mentides i enganys, preparat per a fer de tot, per a no fer res. Ara em faria a mi mateix un taüt, a cops, a cops, perquè a cops de vida és que morim.

Els fets esdevenen després d'un pensament; quan et dic amic, accelero el desig i si existeixes és perquè algú et va pensar; som fills d'un pensament, a cops curt, a vegades rar, i sempre a desgrat.

Després de mi, el diluvi, i penso que plourà, absurd, absurd.

III

El mirall reflexa la imatge d'un mateix sense màscares ni defectes secundaris, al natural, com una mentida pels ulls que s'han de creure tant sí com no, com un parany pel cos encara ple de desitjos; i enmig de tot, un mateix amagant-se les arrugues, inventant mil excuses, una vida inajornable que passa inexorable.

No entenc que aquest aire que ara necessito i respiro, pugui algun dia ofegar-me, així mateix aquesta aigua que bec, pot, en excès, deixar-me sec. I així, tantes i tantes coses que millor ignorar-les.

Sempre et pots trobar amb el passat. El record és una forma de vida feta al gust del qui recorda.

IV

Sempre havíem mesurat el temps amb sols repetits, i havíem cregut en cants d'animals domèstics, però arribà la maquineta que ho mesura tot i ens prengué el Sol i ens matà la gallina.

V

Sóc un viatger que no va enlloc però camina, no importa la direcció a seguir ni el temps que tardi en arribar, tots els llocs són el meu lloc, totes les llengües són la meva, cap país m'és estrany i no travesso fronteres, tan sols canvio de paisatges, perquè tota la gent és la meva gent, tot el món és el meu món i m'importa.

Sóc un viatger sense maletes, no necessito roba ni equipatge: valc tot el que tinc, per tu no res; pel meu amic tot el que sóc i no és poc.

VI

Busquem dreceres per arribar abans i ens perdem pel camí.

Ningú sap, o no vol saber, que només hi ha un camí per arribar a cada lloc, mireu sinó: per arribar a la mort només hi ha la vida, per arribar al dia cal la nit abans, i si voleu la primavera, primer haurem d'esperar passar l'hivern.

Busquem dreceres i ens perdem, la vida és una drecera que no va enlloc.

VII

No me'n fio de l'ignorant perquè no raona. No és ignorant aquell que no sap, sinó aquell que es pensa que ho sap tot i no vol saber res més; la por el fa traïdor.

VIII

Hi ha qui diu que té la veritat absoluta, i és d'aquests de qui ens hem de defendre, perquè qui no dubta no pensa i qui no pensa té la veritat absoluta.

L'absoluta veritat absurda, la veritat de la ignorància fent camins al no-res. La veritable ignorància és pitjor que la ignorància mateixa car el tancament del qui, sabedor de la seva feblesa, construeix un castell inexpugnable on amagar-hi tots els seus dubtes.

Voleu un món absurd?: Ompliu-lo d'ignorància i l'omplireu de feblesa i l'ofegareu en la seva pròpia absurditat.

IX

Tu ets savi i jo fort, entre els dos podem fer-ho tot, tu penses i jo treballo, sense el teu cap no sabria què fer, sense la meua feina, tot estaria per a fer.

Quan parles no t'entenc, quan em fas senyals no et veig, només et sé si ens estimem, llavors t'escolto i et veig, perquè els ulls de l'amor ho poden tot.

X

M'han parlat sovint i bé del paradís, però mai he aconseguit saber-ne res del cert; tot, fins ara, ha esdevingut una conversa de carrer, un sermó d'església, un crit de desesperació davant la vida. Alguna vegada he pensat que el paradís és a l'habitació del costat, al terrat de casa prenent el sol o al celler sota una bóta de bon vi; res del cert però, m'indica que l'hagi trobat per sempre, perquè sempre és una sensació momentània, un instant viscut amb intensitat, una carícia feta amb amor; tal vegada la recerca contínua és el vertader i únic paradís existent i possible.

Tal volta és només això.

XI

Hi ha coses per les quals hi ha hagut homes que han perdut llur vida pensant que valia la pena lluitar-hi; i segurament anaven errats als ulls de la resta d'humans. No obstant, els grans homes mai han actuat cara a la galeria sinó que ho han fet per pròpia convicció, que és el que realment val.

La línia divisòria entre un home i un gran home és tan petita que els homes no la saben trobar, i és per això que moltes vegades s'ha esdevingut que molts grans homes es perdessin en la nit del temps sense que ningú se n'adonés.

I això fóu una altra demostració de la seva grandesa.

XII

Si alguna vegada t'ha passat, que esperant flors, t'han donat pedres o desitjant fortament que es complís un desig i aquest tampoc s'acompleix; no donis la culpa a ningú, tal vegada ni et mereixes les flors, ni havies mesurat la grandesa del teu desig que abarcava més que tu mateix.

Sospesa el teu desig abans de tenir-lo i t'adonaràs de l'infinita petitesa que som.

XIII

Acostumo a escollir sempre el camí a seguir; m'adono que sovint no faig la tria que la majoria farien, però arribo on em cal arribar; certament he errat tots els camins i no ens resta sinó tornar, com cada dia, a començar. No per això, no he arribat més lluny que els qui sempre han escollit el camí i pensen que no s'han errat mai. Ells també han de tornar a començar cada dia.

La vida és un constant anar i venir d'enlloc.

XIV

Amic, a cops només et dic part de la veritat perquè en gaudeixis també buscant-ne l'altra. Així com també, i no t'ho prenguis malament, dic moltes vegades grans insensateses perquè descobreixis el misteri que ens prepara cada vegada la vida i puguis sospesar, a la teva manera, els pensaments, que els homes i dones aboquem, a cops sense voler, d'altres d'una manera franca i gratuïta.

Amic, escolta només la meitat del que sents i aplica'n una quarta part del què et sembli.

XV

He descobert, i només amb el pas del temps me n'he adonat, que estava sol quan he vist mentir davant d'una evident veritat; m'ha semblat no només enganyar sinó sentir-me enganyat.

XVI

Ens esforcem per a semblar, i és llavors que deixem d'ésser.

XVII

Em sentiràs parlar moltes vegades de la vida, unes bé i d'altres no tant; potser preguntaré per què, a moltes coses, o tindrè resposta incerta a altres preguntes no gens menys absurdes. Tal vegada seràs tu qui preguntis o parli de la vida, i cap dels dos no trobarem resposta satisfactòria a tants interrogants que ens podrem arribar a plantejar. L'únic que et ara et puc dir, és que parlant de la vida, els dos ens fem companyia i la solitud no ens fa tant de mal.

XVIII

Per molt fort que cridis, per molt que et sembli que tens raó, per molt que facis i diguis i remenis, i..., no per això podràs ser ocell i volar.

I tu que et pensaves el millor de tots, t'adones, a poc a poc, que tens tantes limitacions com qui més.

I seràs intel.ligent, i parlaràs i faràs moltíssimes coses, però no volaràs.

XIX

Juguem a fet i amagar, ara que ja no som nens i ens sentim segurs dins el nostre amagatall, tanmateix aquesta cuirassa que ens defensa de l'exterior, al mateix temps, també ens hi aïlla.

Tan grans que ens pensàvem!

XX

Ens omplim les orelles de paraules sumptuoses, i som tan innocents que ens les creiem; infantilment ens movem per camins porucs amb molt de compte com si, de veritat, fos perillosa la caminada. I discutim plens de raó, a cops a crits, d'altres més calmadament, però tot amb la incontenible força de la paraula dita.

Després, en la solitud de casa, t'adones que les coses que t'omplen de veritat, són aquells silencis que heu fet en plena paraula, són les raons no dites ni per uns ni pels altres, i que tu has pogut intuir tan bonament com has sabut.

XXI

Que la raó no ens separi de la veritat, així com també la lucidesa ens deixi veure, a través del vidre tacat de la vida, altres raons i altres veritats també certes; altres colors que omplen la vida.

XXII

Avui he vist un home que explicava històries que ell mai havia viscut, qui l'escoltava no en feia massa cas. Després vaig veure un altre home que vivia intensament la vida sense dir res, i tothom en parlava.

Veient els dos homes, me n'he adonat que més val viure caminant errat per qualsevol carrer, que viure veient passar la gent pel carrer i veure només la cantonada de la vida.

XXIII

Escoltant Mozart em passen les ganes de sentir res més, igualment després de contemplar un quadre de Miró, ja no vull veure res més, si llegeixo Aristòtil ja ho he llegit tot, flairo l'aroma de la ginesta florida i ja no puc olorar res més i acarono la pell del nadó, cap més tacte serveix a les mans.

Així que, amb aquesta perspectiva i de moment, em reservo alguns d'aquests plaers per a més endavant, perquè un cop assaborits, què més pots esperar?

XXIV

Escrivim ben bé sense saber per què ho fem.

I ho fem entre agosarats i porucs, en silenci, arrecerats al nostre castell inexpugnable; pensem, escrivim, i tu, amic lector també en frueixes, perquè sense la teva lectura res no valdria el meu esforç per a arribar a tu escrivint.

Si escric, si t'escric, segur és que t'estimo, perquè et traspasso els meus secrets en petites dosis, en furtiva confessió amical, com volent-te anguniejar amb les meves dèries i les meves pors o tal vegada perquè m'ajudis a treure els meus fantasmes; i són tants!

Amic lector, no ho diguis a ningú, però sense tu, jo no valc res com a escriptor.